

Normalització a mitges

El *Diccionari de la literatura catalana* manté amb el títol original prefabricat el drama de Simó Alsina i Clos, del 1883, *Lo fill de la mort*. Però el recull de poemes *Fullas secas*, del 1875, es converteix en *Fulles seques*.

El futur és passat

Segons la versió de Random House Mondadori encarregada a Carme Arenas, el protagonista d'*El cementiri de Praga* reconeix els personatges que "havien d'ajudar els garibaldins a comprar les dues naus famoses", quan les naus de Garibaldi, el Lombardo i el Piemonte, ja han desembarcat a Marsala, com ha dit poc abans i repeteix poc després. No és cap badada d'Umberto Eco, sinó de la traductora. El novel·lista escriu "che avrebbero aiutato i garibaldini", és a dir, "que haurien ajudat els garibaldins".

Josep Pla, descol·locat

L'índex onomàstic del llibre *Quaranta anys d'advocat*, d'Amadeu Hurtado, publicat per Edicions 62, diu que Josep Pla és esmentat a la pàgina 247, però no hi és pas. En canvi, hem trobat que l'autor l'esmenta a la pàgina 243.

Gaspaxo poc sintàctic

El DIEC2 confirma la bondat sintàctica de la definició de *gaspaxo*, creada pel DIEC1: "Sopa freda, crua, feta amb tomàquet, all, aigua, oli, vinagre, sal i molla de pa ben barrejat, a la qual s'afegeix ceba, cogombre i pebrot trinxat." Gràcies a una sintaxi de jutjat de guàrdia, només es barreja el pa i només es trinxa el pebrot. Cap més diccionari no l'espiïa. Enciclopèdia escriu "tot ben barrejat". La definició del PD: "Sopa freda i crua feta amb tomàquet, all, aigua, oli, vinagre, sal i molla de pa barrejats." I la del GD62: "Plat consistent en tomàquet, pebrot i molla de pa remullada, tot picat [...] formant una sopa freda a la qual s'afegeix ceba, cogombres i pebrot esmicolats."

Amadeu Cuito, testimoni de l'exili català, el París dels 50, el Nova York dels 60 i l'antifranquisme

El tranquil Perpinyà dels anys 40, ocupat un temps pels nazis. El París universitari dels 50, dividit entre Camus i Sartre. Les tertúlies i trobades dels catalans exiliats a França. La Nova York cultural i artística dels 60, la del Greenwich Village. I l'oposició antifranquista, des del corrent socialista pallaquista. Però sempre amb Catalunya –on viatja sovint, també per motius professionals, a més d'estiuejar-hi de jove– al primer pla de les preocupacions intel·lectuals i polítiques.

L'advocat i economista Amadeu Cuito (Barcelona, 1936), agent comercial d'una gran empresa americana que treballava al mercat europeu, forma part d'una distingida família catalana exiliada, presidida pel seu avi, Amadeu Hurtado (Vilanova i la Geltrú, 1875 - Barcelona, 1950), i ara acaba de publicar l'autobiografia just en el moment que apareix reeditada al nostre país, sense els talls de la censura, la d'Hurtado, *Quaranta anys d'advocat. Història del meu temps 1894-1936* (Edicions 62). L'autobiografia de Cuito es diu *Memòries d'un somni* i l'ha publicada Quaderns Crema, l'editorial en què l'any 2004 es va estrenar com a narrador, amb *El jardí sense temps*, i va repetir-hi, el 2006, amb *Contes d'un carrer estret*.

Precisament, Cuito hi explica que quan l'avi no rebia visites, estava tot el dia tancat escrivint les memòries. Ni l'avi ni els pares no hi apareixen gaire, però sí els amics de la família, amb una presència íntima destacada, la del futur premi Nobel de literatura, el rossellonès Claude Simon. Pau Casals, Pompeu Fabra, Eugeni Xammar i Claudi Ametlla són els altres amics de casa que més el van impressionar de petit.

L'avi va ser un destacat editor de premsa, amb creacions tan brillants com la de la revista *Mirador*. I a l'exili –recorda Amadeu Cuito– la família va continuar la tradició. El 1945, amb l'eufòria i la il·lusió per la victòria aliada, el seu pare, gendre d'Amadeu Hurtado, va editar a París –s'encarregava de tot, també de la impressió, la distribució i l'administració– els *Quaderns d'Estudis Polítics Econòmics i Socials*, on escrivien la major part d'intel·lectuals catalans exiliats, des de Rovira i Virgili i Xammar a un jove Josep Pallach. La revista es va deixar de publicar el 1947. Amadeu Cuito, per la seva banda, ressuscità, els anys 60, la revista *Mirador*, però el projecte no va tenir continuïtat.

La cosmopolita vida d'Amadeu Cuito –comercial, política, universitària i cultural– el portarà a relacionar-se amb persones d'àmbits ben diferents, més enllà del distingit cercle d'exiliats catalans. Per exemple, l'actriu americana Shelley Winters, amb qui establirà una relació d'amistat, i a través de la qual coneixerà gent tan famosa com Harry Belafonte o Norman Mailer. Pel que fa a les admiracions, s'hi destaquen dues figures. La primera va ser professor seu a la Sorbona, Raymond Aron, que aquells anys 50 no era gaire benvist perquè havia escrit un llibre que anava a repèl del comunisme dominant, *L'Opium des intellectuels*. I la segona, Josep Pla, que va conèixer gràcies a l'amistat amb un nebot de l'escriptor.

Amadeu Cuito publica la seva autobiografia, *Memòries d'un somni*, a Quaderns Crema.

Lluís Bonada